نازه‌های نشر

کتاب «تناسخ» منتشر شد

کتاب «تناسخ» تألیف و تدوین علی اکبر شاملی و مهدی باب‌زاده از سوی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و دانشگاه باقرالعلوم(ع) به چاپ رسید.

به گزارش روابط عمومی نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چهارمین جلد از مجموعه «مطالعات نفس» با عنوان «تناسخ» تألیف و تدوین علی اکبر شاملی و مهدی باب‌زاده از سوی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و دانشگاه باقرالعلوم(ع) در ۳۱۳ صفحه منتشر شد.

اعتقاد به تداوم زندگانی انسان در حیاتی دیگر جزو باورهای همه فرهنگ‌ها و ادیان پیشین بوده و «اندیشه «جاودانگی انسان» قدمتی همپای زندگی بشر دارد؛ اما کیفیت آن به شیوه‌های مختلفی تصور شده است.

کتاب حاضر مجلد چهارم مجموعه ۹ جلدی «مطالعات نفس» در پژوهشکده فلسفه و کلام اسلامی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی است که در آستانه برگزاری همایش بین‌المللی «جاودانگی نفس در اسلام و همتایان» به عنوان یکی از آثار علمی همایش به زیور طبع آراسته شده است.

این اثر به تبیین مسئله تناسخ و رویکرد برخی از فیلسوفان مسلمان مانند ابن‌سینا و ملاصدرا پرداخته است. همچنین در ادامه به مسئله رجعت و رابطه آن با تناسخ، تبیین ماهوی رجعت و شبهات درزمینه آن و در پایان به بررسی رابطه عالم ذر و تناسخ پرداخته شده است.

در بخشی از این اثر می‌خوانیم: «عالم ذرّ در رابطه با تناسخ در موضوع بازگشت دوباره روح به این جهان مشترک است. از طرف دیگر در رابطه با تناسخ در موضوع بازگشت دوباره روح به این جهان مشترک است. از طرف دیگر، جای تردید نیست در عین این اشتراک، تفاوت‌هایی نیز میان این دو آموزه وجود دارد که می‌توان گفت تغایر موجود بین این دو اندیشه ماهوی است:

۱. وجود مؤلفه‌های جوهری مغایر در این دو اندیشه: در عقیده مصادیق و انواع تناسخ ملکی انتقال روح پس از مرگ به بدنی دیگر، غیر از بدن اول و در قالب شخصیتی غیر از شخصیت قبلی صورت می‌گیرد که به لحاظ فلسفی مستلزم تحول شخصیتی یا صنفی و یا در برخی موارد مستلزم تحولی نوعی و حتی تبدیل و تحول جنسی است؛ اما در مقوله عالم ذرّ، روح به همان بدن نخست و با همان شخصیت اول ذرّی برمی‌گردد و در نتیجه با هیچ تحول شخصیتی، صنفی و نوعی همراه نیست.

۲. تغایر با معیار معاد جسمانی: تفاوت ماهوی دیگر این است که اعتقاد به عالم ذرّ در طول اعتقاد به معاد و بهشت و دوزخ است؛ اما تناسخ در بعضی از صورت‌های آن در مقابل معاد قرار می‌گیرد.

۳. مغایر بودن مبانی این دو اندیشه: تناسخ در همه ادیان و مکتب‌های تناسخی بر اصولی مانند کرمه(اصل عمل و نتیجه عمل در ادیان هندی)، زنجیره زادگانه علل رنج (در آموزه‌های بودا)، رهایی از ملکات و خصلت‌های ناشایست (در مکتب اشراق)، نیروی جاذبه الهی (در مذهب اهل حق) و اصول و مبانی دیگری از این دست بنا می‌شود، در حالی که هیچ یک از این مصادیق شناخته شده عالم ذرّ در چنین آموزه‌هایی تکیه نمی‌کند؛ بلکه بر اصولی مانند عدالت الهی تکیه می‌زند».

حکایت ادب «آخوند کاشی»

موعظه
شیخ حسین انصاریان

همانا بر آن خداوند است که خداوند آن را برای انسان رقم زده و تقدیر فرموده است. باری او فرموده همه چیز از آن انسان و در خدمت انسان باشد و انسان همه را به استخدام خویش گیرد و از این راه نیازهای خود را برطرف ساخته و به جمال و کمال مطلوب راه یافته و شایستگی ورود به بارگاه پر جبروت حق را بیابد.

همچنان‌که غنچه‌ها آب، خاک و نور را به کار گرفته و به گل بدل شده و آنگاه چیده و در دستان معاشر دلبری شیرین و ساقی گلعذاری خوش، جای می‌گیرند. البته کسی که خلاف این خواسته و مشیت حق رفتار کند بی‌ادب است، چرا که از جایگاه خود نزول یافته و هم خود و هم آنچه به کار بسته را تباه و هلاک ساخته است.

مرحوم آخوند کاشی که از برجستگان وادی معرفت بود بر اثر شدت فقر توان ازدواج نداشت و تا آخر عمر حجره‌نشین مدرسه دور نریخته باشد. همان روز مرحوم ارباب به او رسید و گفت: چرا همانند زنان خانه‌ات را سبزی را پاک نمی‌کنید؟ مرحوم کاشی گفت: این سبزی‌ها راهی دراز پیموده‌اند تا خود را به من رسانیده و مصرف من شوند و من توان و نیرو یافته و در طاعت و بندگی بکوشم و از این طریق نیز آنان به محبوب و مطلوب خود که همانا خداوند است رسیده باشند. کسی که به این‌گونه از ادب آراسته باشد وارسته می‌شود و بالا رفته و سیادت و بزرگی می‌یابد. در این وادی آن که اذا دیبشتر بر خوردار باشد تقدم با او و سزاوار است و پیوسته هر کجا که باشد، مایه خیر و رحمت و برکت است.

هزینه خداوند شود. کسی که به این گونه از ادب آراسته باشد وارسته می‌شود و بالا رفته و سیادت و بزرگی می‌یابد. در این وادی آن که اذا دیبشتر بر خوردار باشد تقدم با او و سزاوار است و پیوسته هر کجا که باشد، مایه خیر و رحمت و برکت است.

دیدگاه

انقلابی که به‌جای مسلسل با نوار کاست پیروز شد

«تبیین» سلاح اصیل امام خمینی رحمه‌الله

دهه‌های ۳۰، ۴۰ و ۵۰ شمسی برگی حساس و مهم در تاریخ معاصر ایران بود. ضعف‌های شدید و روزافزون حاکمیت در عرصه‌های مختلف مدیریت اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و سامان جامعه، کار را به جایی رساند که جریان‌های مختلفی از مکاتب دینی و مادی با استفاده از روش‌های گوناگون در راستای ایدئولوژی و اهداف متفاوت خود، پرچم مخالفت با رژیم سلطنتی را بلند کردند.

در این راستا فهم مرزبندی مشی و طریقه سیاسی این جریان‌ها و کشف مستمسک‌های مبارزاتی آن‌ها به ما کمک می‌کند به پاسخ این پرسش برسیم که چرا سرانجام «انقلاب» و «سقوط سلطنت ۳۷ ساله محمدرضا پهلوی» به وسیله نهضت امام رحمه‌الله و با پشتوانه مردمی از این حرکت صورت گرفت.

خبرگزاری فارس در گفت‌وگویی با دکتر محسن ردادی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به همین موضوع پرداخته است. ردادی در بخشی از این گفت‌وگو به ریشه‌یابی مخالفان رژیم پهلوی بنا بر اساس شیوه مبارزاتی، اظهار کرد: به‌غیر از مشی اسلام فقاهتی که راه و روش انقلاب اسلامی و پیروان این مکتب بود، به طور کلی چهار جریان دیگر با رژیم شاه مخالفت داشتند. سطح این اختلافات از سوی جریان‌های معارض، گوناگون بود و نمی‌توان گفت همگیشان یک هدف و غایت را دنبال می‌کردند. نخستین جریان، جریان ناسیونالیسم و ملی‌گرایی بود که از زمان دکتر مصدق شروع شد و بعدها توسط جبهه ملی و «بازاریانیست‌ها» ادامه یافت.

و قابل قبول نبود و مردم به این مشی رغبتی نشان نمی‌دادند؛ چرا که عموم جامعه به دنبال یک حرکت اساسی برای تغییر وضع موجود بودند که این امر را در راه و روش سست و نه چندان مستحکم جبهه ملی نمی‌دیدند.

طیف دوم مارکسیست‌ها و جریان‌های چپ مبارز و مسلح بودند. آن‌ها در اوج خشونت و جنگ‌طلبی تنها روش برای مقابله با حاکمیت پهلوی را در اتخاذ مشی مسلحانه و قهرآمیز می‌دیدند. این طیف معتقد بودند جریان و گروهی توان انقلاب کردن را دارا‌ست که از منطق گلوله و تیر بهره ببرد.

جریان بعدی، جریانی است که از سوی ملی-مذهبی‌ها دنبال می‌شد. این گروه شامل نزاداضیان و نیز جداشده‌های ناسیونالیست بودند. اینان بعدها با تشکیل احزاب و گروه‌هایی چون نهضت آزادی، سعیشان را بر این بود که مبارزه متمرکز کردن به وسیله فشار و انتقاد شدید پارلمانی از دولت و سلطنت، تغییرات اساسی در ساختار حاکمیتی جامعه ایجاد کنند.

جریان چهارم، اسلام التقاطی با اسلام مارکسیستی است که ما بین طیف را بیشتر با نام منافقین می‌شناسیم. آن‌ها تقریباً مشی مبارزاتی مارکسیست‌ها را که همان طریقه قهرآمیز به وسیله سلاح بود، پی گرفتند و از این بابت تغییر چندانی با مارکسیست‌های چریان چپ انقلابی نداشتند؛ منتها از لحاظ عقیدتی این افراد معتقد به باورهای اسلامی نیز بودند. به طور مثال مؤسسان سازمان مجاهدین خلق، جداشدگان نهضت آزادی بودند. این افراد سال‌ها تحت تربیت مهندس بازرگان و سایر سران حرکت ملی-مذهبی بودند. بنابراین طبیعی است به آموزه‌هایی از دین اسلام پایبند باشند.

■ **انقلاب نوار کاستی!**

ردادی ادامه داد: در کنار این جریان‌ها، ما سیر و روند اسلام سیاسی و فقاهتی با رهبری امام خمینی(ره) را شاهدیم که در ساحت مبارزه مبتنی بر «تبیین» بود؛ همان روشی که رهبری در چند سال اخیر به دنبال احیای آن هستند. در روش تبیین، اصل، آگاهی مردم از مسائل روز است. امام خمینی(ره) معتقد بود هر چقدر هم که نهضت مبارزه طول بکشد، مهم نیست؛ بلکه مهم، آگاهی مردم و عموم جامعه از اوضاع و احوال امور سیاسی و شناخت حقیقت اسلام است.

پیشترها در جهان عرب انقلاب ما را «ثورة الکواسیت» به معنای انقلاب نوارکاست‌ها می‌خواندند. در تمام انقلاب‌های آن قرن، محموله انقلابیون و مبارزان، مسلسل و نارنجک بود، اما وسیله و ابزار مبارزه نهضت امام خمینی(ره) نوارهای کاستی بود که در بین جوانان، انقلابیون و بعدها حتی در بین عامه مردم رد و بدل می‌شد و مبارزان برمبنای سخنرانی امام در آن کاست‌ها، اعلامیه‌های ایشان را پخش می‌کردند. نوارهای کاست به قدری نفوذ و کارایی داشت که رژیم شاه به‌شدت روی این موضوع حساسیت داشت و صرف حمل آن، برای حبس و شکنجه کافی بود.

■ **«تکریم» در کنار «تبیین»**

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی اما تبیین را تنها روش مبارزاتی امام ندانسته و ادامه داد: در کنار سلاح تبیین، سلاح تکریم هم در نهضت امام، موجب تسریع و تقویت روند انقلابی مردم آزادی‌خواه شد. امام امت با شخصیت کاریزماتیک خود در سخنرانی‌ها و با استناد به آموزه‌های دینی، روحیه عزت و توانایی را به مردم القا‌ومشق «ما می‌توانیم» را بر آن‌ها دیکته می‌کرد. ایجاد یک نظم و حرکت به سوی وحدت کلمه، راهی بود که امام خمینی(ره) به وسیله بیان مطالب اساسی در یک فضای مشفقانه طی کرد. در این راستا ایجاد یک اعتماد و رابطه قلبی و عمیق بین امام خمینی(ره) به عنوان رهبر جریان و مردم به عنوان پشتیبان و پیروان نهضت خمینی هم چیزی بود که حرکت امام را به اوج وحدت و استحکام سازمانی رسانده بود.

نمونه بارز تعصب امام و نهضتش به عزت مردم را می‌توان در مواجهه ایشان با ارتش دید. امام ضمن تهدید عاملان کشتار مردم توسط ارتش، تمام ارتشیان و سرانشان را به یک چشم نگاه نمی‌کرد. تأکید بر ابقای ارتش پس از انقلاب و تذکر این موضوع در حین مبارزه، تأکید بر ارتش مستقل از دخالت قدرت خارجی و تکرار موضوعاتی از این قبیل شاهدی بر این مدعاست.

وقتی مردم در راهپیمایی‌های انقلابی، شعار «برادر ارتشی چرا برادر کشی؟» سر می‌دادند یا به سربازانی که در برابرشان بودند «گل» هدیه می‌کردند، نشان از نفوذ حرف امام(ره) بین مردم در ارتباط با ارتش داشت. این رفتار مهرورزانه امام و امت مبارز به‌قدری اثرگذار بود که در غائله ۱۷ شهریور هفت تن از سربازان رژیم طاغوت پهلوی «خودزنی» کردند تا به نحوی اسلحه‌های خود را به سمت مردم نشانه نگیرند.

محسن ردادی در بیان میزان اقبال مردم به گروه‌هایی با مشی مبارزانه مسلحانه نیز گفت: در کنار جبهه فکری و مبارز انقلابی، گروه‌های مبارز مسلمان، اما با مشی مسلحانه و قهرآمیز هم وجود داشتند. گروه‌هایی مثل منصورون، موحدون، امت واحده، در راه حق، فلاح و...؛ اعضای این گروه‌ها با حضور در کشورهایی مثل لبنان و عراق آموزش نظامی و چریکی می‌دیدند؛ اما باز هم غلبه با آن رویکرد فکری و تبیینی بود که از سوی رهبران بزرگ این جریان چون امام خمینی(ره)، شهید بهشتی، شهید مطهری، شهید مفتح، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و... اداره می‌شد. البته اعضای این گروه‌های مسلح بعدها در بدنه نظام اسلامی نقش آفرینی‌های قابل توجهی داشتند. تشکیل هسته اولیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و کمیته انقلاب توسط تعداد زیادی از این افراد صورت گرفت.

پندیه

سه معنای فقر

از عابدی پرسیدند: فرق بین این جملات پیامبر(ص) چیست که فرمودند: «فقر افتخار من است»، «فقر رسوایی در دنیا و آخرت است» و «فقر چیزی نزدیک به کفر است؟» گفت: فقر یعنی احتیاج و احتیاج سه نوع است: نخست، فقط احتیاج به خدا و حدیث اول اشاره به این معناست. دوم، فقط احتیاج به مردم که حدیث سوم به این معنا اشاره دارد. سوم، احتیاج به خدا و مردم که حدیث دوم اشاره به این معناست.

مؤمن از کوه سخت‌تر است. از کوه کم می‌شود اما از دین مؤمن چیزی کاسته نمی‌شود.

لا یتنفی المومن من یجلس مجالسا یعصی الله فیهن لا یقدر علی تغییره

شایسته نیست مؤمن در مجلسی بنشیند که در آن گناه می‌شود و او توانایی تغییر دادن آن را ندارد.

گزارش

چرا مسلمانان در غرب هنوز «دیگری» هستند؟

اسلام‌هراسی، معلول نژادپرستی احزاب سیاسی اروپا

بر اساس یک مطالعه جدید که گستره تکان‌دهنده اسلام‌هراسی در انگلیس را نشان می‌دهد، مسلمانان دومین گروه «کم دوست‌داشتنی» در بریتانیا هستند

به گزارش شبستان، این مطالعه که توسط محققان دانشگاه بیرمنگام انجام شد، نشان داد تقریباً از هر چهار بریتانیایی یک نفر دیدگاه منفی به مسلمانان و اسلام دارد که بالاترین دیدگاه منفی در بین گروه‌های دیگر به غیر از کولی‌ها و مسافران ایرلندی است. بیش از یک چهارم مردم انگلیس یعنی حدود ۲۵٫۹ درصد نسبت به مسلمانان احساس منفی دارند و کمتر از ۱۰ درصد احساس بسیار مثبتی دارند. در این نظرسنجی که از هزار و ۶۶۹ نفر انجام شد نشان داده شده تعداد قابل توجهی از بریتانیایی‌ها دیدگاه منفی به اسلام در مقایسه با سایر ادیان دارند.

این به معنای حمایت بسیار بالاتر از یک سیاست فرضی است که مهاجرت مسلمانان به بریتانیا را ممنوع می‌کند. تقریباً یک نفر از هر پنج نفر یعنی حدود ۱۸٫۱ درصد از جمعیت انگلیس از ممنوعیت مهاجرت مسلمانان به بریتانیا حمایت می‌کنند و ۹٫۵ درصد به طور بسیار قوی و جدی حامی این ایده هستند. این مطالعه نشان داد بریتانیایی‌ها بسیار مایل به قضاوت در مورد اسلام هستند، اما بسیار بعید است دانش و آگاهی واقعی از این دین داشته باشند. در این تحقیق آمده است: مردم بریتانیا ناآگاهی خود را نسبت به بیشتر ادیان غیر مسیحی تصدیق می‌کنند و اکثریت آن‌ها اظهار می‌کنند که مطمئن نیستند چگونه کتاب مقدس یهودیان (۵۰٫۸ درصد) و سیک (۶۲٫۷ درصد) آموزش داده می‌شود. دکتر استیون جونز، نویسنده این مطالعه و محققی که بر مسلمانان بریتانیا متمرکز است، به عرب‌نیوز گفت: این یافته که بریتانیایی‌ها کمتر در مورد اسلام می‌دانند اما تمایل بیشتری به قضاوت در مورد دین دارند به خاطر تعصباتی است که علیه اسلام وجود دارد.

وی افزود: تعصب نوعی آموزش ندیدست است، بسیاری از مردم این کشور فکر می‌کنند می‌دانند اسلام درباره چیست و مسلمانان به چه چیزی اعتقاد دارند اما دانش و آگاهی آن‌ها در این زمینه کافی نیست.

جونز گفت: اسلام‌هراسی در بریتانیا آن‌قدر گسترده است که از نظر اجتماعی قابل قبول شده است، زیرا مردم آشکارا و آزادانه به تعصب خود ضد مسلمانان اعتراف می‌کنند، در حالی که بعید است نسبت به سایر گروه‌های مذهبی یا قومی چنین نگرشی داشته باشند.

جونز می‌گوید: فکر می‌کنم آنچه نظرسنجی‌ها می‌گویند این دست در مورد نگرش‌های عمومی به ما می‌گوید این است که نه تنها مسلمانان از تبعیض رنج می‌برند، بلکه خصومت عمومی نسبت به مسلمانان در سطحی به طور عمومی پذیرفته شده است.

وی افزود: فقط این نیست که مسلمانان از اسلام‌هراسی رنج می‌برند، بلکه این تبعیض به طور عمومی به رسمیت شناخته نمی‌شود.

این تحقیق مجموعه‌ای از توصیه‌های سیاستی را برای رسیدگی به شیوع اسلام‌هراسی در بریتانیا ارائه می‌دهد، از جمله اذعان می‌کند آموزش نادرست درباره اسلام در جامعه بریتانیا رایج است و عنصر مهم اسلام‌هراسی را تشکیل می‌دهد.

این بیانیه افزود: دولت و دیگر شخصیت‌های عمومی باید علناً فقدان انتقاد عمومی را که گفتمان‌ها و اقدامات اسلام‌هراسی ایجاد می‌کند، بپذیرند و به آن رسیدگی کنند.

این گزارش در زمان حساسی برای حزب محافظه‌کار حاکم منتشر می‌شود، به طوری که نصرت غنی، وزیر سابق کابینه اعلام کرد او از سمت خود برکنار شده زیرا مسلمان بودنش موجب ناراحتی همکارانش شده است. بوریس جانسون، نخست‌وزیر دستور تحقیق درباره برکناری نصرت غنی را صادر کرده است، اما او قبلاً با اتهام اسلام‌هراسی، از جمله مقایسه زنانی که نقاب می‌پوشند با «صندوق پستی» مواجه شده بود. شیستا عزیز، یک مبارز برابری و ضد نژادپرستی به عرب‌نیوز گفت: اسلام‌هراسی نژادپرستی علیه مسلمانان است و ریشه‌های عمیق و تاریخی در بریتانیا دارد. با این حال اسلام‌هراسی به عنوان نوعی نژادپرستی همچنان توسط بسیاری در تمام حوزه‌های جامعه، از جمله در سیاست، رسانه و دانشگاه انکار می‌شود.

وی افزود: این گزارش شواهد دقیق دیگری از اینکه اسلام‌هراسی چقدر مخرب و جریان اصلی است و چگونه کسانی که در قدرت هستند از به رسمیت شناختن این نژادپرستی خودداری می‌کنند، ارائه می‌دهد.

اسلام‌هراسی یکی از قابل قبول‌ترین اشکال نژادپرستی است که به‌طور عمده نادیده گرفته شده، انکار می‌شود و بدون چالش باقی می‌ماند. تحلیلگران معتقدند اسلام‌هراسی معلول نژادپرستی احزاب سیاسی در انگلیس است. «دیگری» انگاشتن مسلمانان در جایی که آن‌ها به عنوان تهدید خارجی شناخته می‌شوند راه را برای نظارت بر آن‌ها به منظور جمع‌آوری اطلاعات در زمینه تروریسم و غیره باز کرده است. مسائلی مانند نژادپرستی، دیگری انگاشتن و اسلام‌هراسی فقط مفاهیم انتزاعی محدود به حوزه گفتمان دانشگاهی نیستند بلکه پیامدهای منفی در زندگی واقعی برای قربانیان خود در تمام جنبه‌های زندگی داشته‌اند. مطالعات نشان داده به دانشجویان مسلمان که نمراتی مشابه با همتایان غیرمسلمان خود دارند کمتر بها داده می‌شود و بیکاری مسلمانان در جامعه انگلیس دو برابر بیشتر از جمعیت عمومی است. آنچه می‌تواند نشان دهد اسلام‌هراسی بیش از بررسی صورت‌تأمل قرار می‌گیرد این است که کمیسیون برابری و حقوق بشر به نگرانی‌های جامعه مسلمان توجه کرده و تحقیق در مورد حزب محافظه‌کار را به همان روشی که ضد یهودی بودن در حزب کارگر را بررسی می‌کند، آغاز کند و این اتفاق باید هر چه زودتر رخ دهد؛ چرا که مسلمانان انگلیس به اندازه کافی در این زمینه رنج دیده‌اند.

کشورهای اروپایی از جمله انگلیس که ادعا می‌کنند برای بقیه جهان از نظر حقوق اقلیت‌ها، مدارا و شکیبایی و فراگیر بودن یک قطب‌نمای اخلاقی هستند در پنهان کردن تعصب‌های تاریک اسلام‌هراسی ناتوان مانده‌اند. احزاب اصلی در جریان‌های سیاسی اظهارات اسلام‌هراسانه خود را صریحاً بیان و سیاست‌ها و قوانینی را به نام سکولاریسم و آزادی بیان ترویج می‌کنند. در همین راستا اتحادیه اروپا با انجام اقدامات مرزی که رابطه جنایت و تروریسم را با جمعیت مسلمانان پیوند می‌دهد، مرزهای خود به‌ویژه در بالکان را امنیتی کرده است.

تعصب در برابر اسلام در بسیاری از گوشه و کنار اروپا قوت گرفته است. آمارها از سراسر اروپا نشان می‌دهد حملات علیه مساجد و مسلمانان به طور منظم انجام می‌شود و همه جا اتفاق می‌افتد. در انگلیس، مسلمانان ۱۲ برابر بیشتر از مسیحیان قربانی جرایم ناشی از نفرت می‌شوند و جنایات ناشی از نفرت فزاینده علیه مسلمانان در کشورهایی مانند بلژیک شامل تخریب گسترده مساجد است.

حکایت

در این مسجد کسی نیست!

امام خمینی(ره) در یکی از سفرهایشان به محلات که مصادف با ماه رمضان بود در مسجدی دور افتاده، متروک و بسیارکوچک که بیش از یک اتاق گلی نداشت به اقامه جماعت پرداختند. این در حالی بود که عده‌ای از علما به ایشان پیشنهاد کردند در مسجد جامع شهر اقامه جماعت بفرمایند اما آن بزرگوار قبول نکرده و فرموده بودند در مسجد جامع کسی هست که اقامه جماعت کند ولی در این مسجد کسی نیست که اقامه جماعت کند، از این رو این مسجد را باید خراب کرد.

گزارشی از «قرارگاه جهادی جهش تولید مطهر» در شهرک شهید رجایی مشهد

اشتغال‌زایی با کار جهادی

هدف ما از ایجاد این قرارگاه، ضمن عمل به فرمایشات رهبر معظم انقلاب کارآفرینی، توانمندسازی و وصل کردن اقتصاد به فرهنگ است، «قرارگاه جهادی جهش تولید مطهر» پس از پرداخت حقوق تمامی کسانی که از طرف قرارگاه شاغل می‌شوند، مبالغ باقی‌مانده را صرف امور فرهنگی و کمک به نیازمندان می‌کند.

گزارنده

طاهره فجر داودلی

حرف از قرارگاه جهادی که می‌شود انبوهی از کارهایی به ذهن آدم می‌آید که هدفش حل مشکل زندگی مردم است؛ آدم‌هایی که ناچار و ناامید مانده‌اند و در قاب هیچ نهاد و سازمانی برای یاری گرفتن جا ندارند.

حالا دنباله همین کلمه قرارگاه جهادی، جهش تولید را اضافه کنیم... نور علی نور می‌شود. یعنی به جای ماهی دادن دست آدم ناچار و گرفتار، هنر ماهیگیری، چارسار زندگی آدم‌ها باشد. حکایت، حکایت کسانی است که این کار را خوب بلدند. آدم‌هایی که کارگاه و فروشگاه قرارگاه جهادی جهش تولید مطهر را با هدف اشتغال‌زایی کلنگ‌زنده‌ و همان اول کاری پیمان بسته‌اند به این خدمتی که می‌کنند طمع مالی نداشته باشند. در عوض هر آنچه در چنته داشتند وسط ریختند و ساختند، پیمان بستند سود حاصل از کار را صرف امور فرهنگی بچه‌های ۸ تا ۱۵ ساله محلشان کنند تا سمت بزه‌های مرسوم جامعه نروند.

خوبی کسانی که از دل قرارگاه جهش تولید مطهر کسب درآمد می‌کنند این است که آداب و ترتیبی در سن و سال یا نوع گرفتاری برای شاغل شدن ندارند. از پیرمرد ۷۰ ساله از کار افتاده که درآمدش از راه آب و دان دادن به بولقمن‌های پرورشی قرارگاه در روستای برزش‌آباد است که به پیرمرد سپرده‌اند و برای این کار مُردی به او می‌دهند بگیر تا حل مشکل مردی که بیکاری یک‌سال‌هاش کارده به استخوان زن و زندگی‌اش رسانده بود و حالا به برکت کار فروشندگی همسرش و خودش به عنوان یکی از فروشگاه قرارگاه جهادی، زندگیشان جان تازه گرفته است.

■ **رهروان واقعی**

محمود رضایی، یکی از سه بانی قرارگاه با یاد کردن از زنان و مردانی که به نحوی از کسب‌وکارهای قرارگاه جهش تولید مطهر، نان سر سفره‌شان می‌برند می‌گوید: سال ۹۹ در عمل به فرمایش رهبر معظم انقلاب و نام‌گذاری این سال به نام جهش تولید تصمیم گرفتیم این قرارگاه جهادی را با هدف اشتغال‌زایی برای نیازمندان راه بیندازیم و از درآمدی که بدست می‌آید هزینه‌های امور فرهنگی بچه‌های محله شهرک شهید رجایی را تأمین کنیم. اول راه تعدادمان زیاد بود، در ادامه وقتی قید شد اگر کسی قصد ماندن و کمک دارد بداند نفع مالی از این قرارگاه عایدش نمی‌شود، نمی‌برد خیلی‌ها رفتنی شدند؛ خلاصه من ماندم و یکی از دوستانم به اسم مصطفی علمی و امام جماعت مسجد محله‌مان حاج آقای تهرانی.

■ **خشت اول**

او با یاد کردن از روزهای شروع عنوان می‌کند: انجام کار اقتصادی سختی‌های خودش را دارد. با توجه به بافت منطقه و کسانی که دنبال کسب درآمد بودند به سمت کارهای خلاقی مثل تولید سبزیجات، ترشی، دمنوش، میوه خشک و... رفتیم. برای انجام این کارها نیاز به کارگاه و تجهیزات داشتیم. کارگاه را در طبقه دوم خانه‌ای در کنار مسجد محله‌مان ساختیم، تمام هزینه ساخت را خودمان با کمک خیران تقبل کردیم و به عنوان رهن و قرض‌الحسنه با مالک قرارداد کردیم که هر زمان این هزینه را پرداخت کرد ما طبقه دوم خانه‌اش را تحویلش بدهیم.

کارگاه ۷۰ متری با کمک جوانان محله مجهز شد و کم کم به فکر تأمین تجهیزات کارگاه افتادیم. ریالی برای خرید دستگاه‌های مدنظرمان یعنی دستگاه‌های سبزی و میوه خردکن، پخچال، خشک‌کن و... نداشتیم. خودمان با هزینه شخصی، وام و کمک ۹میلیون تومانی یک خیّر، دستگاه‌ها را خریدیم و کم‌کم کار تولید را شروع کردیم.

■ **بلندای افتخار**

رضایی در ادامه می‌افزاید: برای فروش و جذب مشتری نیاز به فروشگاه داشتیم. به کمک بسیج مغازه‌ای در اول شهرک شهید رجایی اجاره کردیم. اجاره مغازه تازه اول کار فروشگاهمان بود و فروشگاه به یک جامعه مسجدی تبدیل شد. اما نه به نوع زنان بی‌حوصله که کمی از آن جدا ساخته و باقیمانده را به مصارف شرعی می‌رساند بلکه چنان رفت داشت که حتی برگی هدر نرود و آن‌ها که قابل مصرف نبود پیش مرغان می‌ریخت تا چیزی سطل زباله می‌ریزند بلکه چنان رفت داشت که حتی برگی هدر نرود و آن‌ها که قابل مصرف نبود پیش مرغان می‌ریخت تا چیزی

■ **بسیار عمل بنا تیخته شود خامی**

بانی قرارگاه جهادی تأکید می‌کند: بخشی از افرادی که نیاز به کار دارند در روستاها زندگی می‌کنند که همانند زنان خانه‌ات سبزی را پاک نمی‌کنید؟ مرحوم کاشی همانند زنان خانه‌ات سبزی را پاک نمی‌کنید؟ مرحوم کاشی

محمود رضایی در پایان می‌گوید: بسیاری از مسئولان اگر کاری برایشان فراهم شود به شهرها مهاجرت نمی‌کنند. برای این منظور در روستای برزش‌آباد اقدام به ایجاد کارگاه پرورش بولقمون کردیم. ملکی ۱۵۰ متری تهیه کردیم و در اختیار قرارگاه گذاشتیم؛ برای نصفی از مبلغ آن، ماشینم را فروختم و یک نفر دیگر بقیه هزینه خرید زمین را تأمین کرد. با کمک جوانان همراه قرارگاه اتاقک‌های نگهداری بولقمون‌ها را ساختیم. در ابتدای راه به دلیل بی‌تجربگی تلفات دادیم و در ادامه توانستیم موفق شویم. تاکنون در همین کارگاه افزون بر هزار و ۲۰۰ بولقمون پرورش داده‌ایم. حالا با یادگیری کار پرورش بولقمون و با رفتن قرار از بسیج سازندگی برای خرید تجهیزات پرورش بولقمون، به روستاییانی که فضای این کار را دارند کمک می‌کنیم گوشت تولیدیشان را در فروشگاهمان به صورت مستقیم عرضه کنند.

■ **فکربکر**

او می‌افزاید: هدف ما از ایجاد این قرارگاه، ضمن عمل به فرمایشات رهبر معظم انقلاب کارآفرینی، توانمندسازی و وصل کردن اقتصاد به فرهنگ است. قرارگاه جهادی جهش تولید مطهر پس از پرداخت حقوق تمامی کسانی که از طرف قرارگاه شاغل می‌شوند، مبالغ باقی مانده را صرف امور فرهنگی و کمک به نیازمندان می‌کند. به عنوان مثال ما بخشی از درآمد را در مجموعه‌های تربیتی ایجاد شده توسط قرارگاه در چهار محله شهرک شهید رجایی که برای بچه‌های ۸ تا ۱۵ سال کلاس‌های قرآن، نماز، اخلاق و برنامه‌های دیگر برگزار می‌کند، صرف می‌نماییم. در هر مسجد ۱۲۰ دانش‌آموز از خدمات این کلاس‌ها استفاده می‌کنند و در اواسط هر هفته برای بچه‌ها ردهای فرهنگی-تفریحی برگزار می‌کنیم تا با ایجاد جو صمیمی بتوانیم آموزش‌های لازم را به این طیف از بچه‌ها ارائه دهیم. هدف اصلی ما از انجام این کارهای فرهنگی، تربیت نوجوان و جوانانی است که به سمت کارهای خلاف از جمله اعتیاد نروند تا عواقب آن دامنگیر مردم محله‌مان نشود.

اسکان زائران حضرت رضا(ع) در ایام شهادت حضرت و پذیرایی از آن‌ها، تهیه شام هیئت در ایام محرم و صفر، برپایی موکب در ظهر شهادت حضرت زهرا(س) با هدف برپایی فاطمیه عاشورایی و دست‌گیری از افراد نیازمند از دیگر فعالیت‌های گروه است که هزینه‌شان از درآمد اقتصادی کارگاه تأمین می‌شود.

■ **ای که دست‌مرسد کاری بکن...**

محمود رضایی در پایان می‌گوید: بسیاری از مسئولان و مقامات شهر مشهد از این قرارگاه بازدید کردند و رفتند. قول‌هایی در این بازدیدها داده شد که اجرایی نشد؛ ما اگر می‌خواستیم منتظر آن‌ها شویم هیچ پیشرفتی نمی‌کردیم. فروش محصولات این قرارگاه، ادامه حیات این کار جهادی را تضمین می‌کند و اگر سازمان‌های مرتبط، برای انجام کار فرهنگی برای بچه‌های زیرپوشش این قرارگاه امکاناتی در اختیار ما قرار دهند یا صرفه‌جویی در مبالغی که اکنون از درآمد قرارگاه استفاده می‌شود، می‌توان کارها را در بخش تولید و اشتغال گسترش داد؛ امیدواریم این همراهی از طرف سازمان‌های مرتبط صورت گیرد.

■ **جهش تولید در خدمت فرهنگ و معنویت**

«جوانان مسجدی» پرتکرارترین هشتگ در صفحات مجازی این قرارگاه است که خود گواهی بر این مدعاست که می‌توان مسجد را نقطه اجتماع جوانانی قرار داد که «همسرنوشتی» برایشان دغدغه است و می‌خواهند لبخند را گوشه لب همه ساکنان یک محله و جامعه قرار دهند.

همین که مسجدی چون مسجد موسی بن جعفر(ع) به عنوان یکی از قدیمی‌ترین مساجد حاشیه شهر مشهد می‌تواند محور جوانانی شود که کانون و مؤسسه فرهنگی صحیفه‌نور، خیریه و قرارگاه جهادی جهش تولید مطهر را ایجاد کند نشان می‌دهد می‌توان در راستای جهش تولید نه تنها با کمترین امکانات شروع کرد بلکه پیوست فرهنگی و معنوی را نیز به انضمام آن پیش برد. نکته قابل توجه در خصوص این قرارگاه این است که به موازات توسعه در عرصه اقتصادی، درآمدش را صرف بزرگ‌تر کردن دایره خدمت‌رسانی به محوریت توانمندسازی نیازمندان و همچنین پردامنه‌تر کردن و عمق دادن به کارهای فرهنگی می‌کند. به واسطه اقتصادی فرهنگی بودن فعالیت‌های این قرارگاه، کار اقتصادی در دو بخش تولیدات و ایجاد فروشگاه توسط افراد نیازمند حمایت صورت می‌گیرد و با درآمد حاصل از این فعالیت‌های اقتصادی، کارهای فرهنگی با محوریت مسجد انج